

فرم طرح درس

نام درس: کاربرد اپیدمیولوژی در سالمندی	نوع درس (تئوری/عملی): نظری/عملی	ساعت درس: ۲ واحد (۱/۵) واحد نظری - ۰/۵ واحد عملی
رشته تحصیلی: پرستاری سالمندی	مقطع تحصیلی دانشجویان: کارشناسی ارشد	محل برگزاری: پایون دانشجویان ارشد دانشکده پرستاری
		مدرس: دکتر مرتضوی - دکتر آرمان

هدف کلی درس:

هدف کلی این درس آشنایی با دانش و روش های اپیدمیولوژی و چگونگی کاربرد آن در پرستاری سالمندی برای حل مشکلات سلامت جمعیت رو به افزایش سالمندان کشور است.

شرح درس:

گذراندن موفق این درس دانشجویان را قادر می سازد که دانش و روش های اپیدمیولوژی را برای شناسایی و اولویت بندی مشکلات سلامت سالمندان به کار گیرند، و همچنین عوامل خطر مرتبط با مشکلات را، با طراحی مطالعات متناسب و یا استفاده از نتایج مطالعات صورت گرفته شناسایی نموده و برنامه های پیشگیری را در سه سطح پیشگیری، طراحی و پیشنهاد نمایند.

رنوس مطالب (نظری ۲۶ ساعت)

آشنایی با:

- گذار جمعیتی و تغییر شکل مشکلات سالمندی
- اپیدمیولوژی و پیشگیری
- اندازه گیری ابتلا و میرایی
- آزمون های تشخیصی و غربال گری و شاخص های مربوط
- سیر طبیعی بیماری های شایع دوران سالمندی و مفاهیم مرتبط
- اپیدمیولوژی توصیفی و تحلیلی
- مطالعات مورد شاهدهی، همگروهی، و کارآزمایی ها
- ارزشیابی و نقد گزارش انواع مطالعات اپیدمیولوژیک

عملی (۱۷ ساعت)

- بررسی، ارزشیابی و نقد حداقل یک مطالعه اپیدمیولوژیک در حوزه سالمندی در ایران و جهان
- معرفی یکی از بیماری های شایع دوران سالمندی با تاکید بر جنبه ها و مفاهیم اپیدمیولوژیک

روش تدریس و یادگیری:

سخنرانی تعاملی مدرس همراه با پرسش و پاسخ و مباحثه در مورد مطالب درسی، مشارکت دانشجویان در ارائه برخی از مطالب درسی با نظارت مدرس؛ انجام پروژه درسی

وسایل آموزشی مورد استفاده:

فرم طرح درس

وایت برد، کامپیوتر، اسلایدهای آموزشی، اینترنت، و منابع معرفی شده از سوی مدرس

وظایف مدرس:

- ارائه طرح درس و توضیح برنامه فعالیت‌های یاددهی - یادگیری، معرفی منابع درسی مورد استفاده
- ارزیابی اولیه سطح معلومات و تجربیات یادگیرندگان در زمینه محتوای درس از طریق پیش‌آزمون
- هدایت مباحث درسی در کلاس
- ارائه توضیحات و راهنمایی‌های مناسب به یادگیرندگان جهت درک بهتر مطالب درس
- تعیین تکالیف و تمرین‌های درسی و پروژه همراه با هدایت و راهنمایی یادگیرندگان
- ارزشیابی تکوینی و نهایی یادگیرندگان

وظایف یادگیرندگان:

- شرکت در کلیه جلسات تدریس طبق جدول زمانی برگزار شده
- حضور فعال در جلسات کلاس درس با آمادگی و مطالعه قبلی و مشارکت در فعالیت‌های یادگیری، انجام تمرینات کلاسی، تکالیف مربوطه، و پروژه
- ارائه تکالیف و پروژه در زمان تعیین شده توسط مدرس

منابع اصلی درس (طبق سرفصل):

- ۱) پارک جان اورت، حسین شجاعی تهرانی (مترجم)، حسین ملک افضلی (زیرنظر)، درسی‌نامه پزشکی پیشگیری و اجتماعی: اصول و روش‌های اپیدمیولوژی، جمعیت‌شناسی و آمارهای بهداشتی.
- ۲) گوردیس لئون. اپیدمیولوژی. ترجمه حسین صباغیان و کوروش هلاکویی نائینی، گیلان، انتشارات گپ.
- ۳) ناصری کیومرث، فرهنگ جامع همه‌گیرشناسی (اپیدمیولوژی)..

- 4) Allender JA, Rector C, Warner KD. Community & Public Health Nursing. Lippincott Williams & Wilkins, Philadelphia.
- 5) Newman A, Cauley JA, editors. The epidemiology of aging. Springer Science & Business Media.
- 6) Williams P. Basic Geriatric Nursing. Elsevier, United States of America.

روش ارزشیابی یادگیرندگان:

فرم طرح درس

ارزشیابی فعالیت های یادگیری دانشجو شامل موارد زیر است:	
حضور منظم در جلسات کلاس:	۲ نمره
مشارکت فعال در مباحث کلاس:	۲ نمره
کیفیت انجام تمرینات عملی و پروژه:	۴ نمره
آزمون شفاهی و عملی پایان درس:	۱۲ نمره

جمع کل نمره:	۲۰ نمره

جدول زمان بندی برگزاری جلسات درس (قسمت آمار):

جلسه	تاریخ و روز هفته	نوع و مدت جلسه تدریس	موضوع درس	اهداف درس در پایان کلاس دانشجویان بتوانند:	فعالیت های یاددهی- یادگیری
۱	یکشنبه	تئوری (۱۳۵ دقیقه) عملی (۴۵ دقیقه)	<ul style="list-style-type: none"> تعریف و هدف علم اپیدمیولوژی گذار جمعیتی تغییر شکل مشکلات سالمندی 	<ul style="list-style-type: none"> تعریف مناسبی از علم اپیدمیولوژی و هدف آن ارائه نمایند. گذار جمعیتی را تشریح نمایند. چگونگی و علت تغییر شکل مشکلات سالمندی را شرح دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> شرکت و حضور فعال در کلاس یادداشت نکات مورد نیاز ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده
۲	یکشنبه	تئوری (۱۳۵ دقیقه) عملی (۴۵ دقیقه)	<ul style="list-style-type: none"> مبانی و مفاهیم اصلی در اپیدمیولوژی اصول پیشگیری و انواع آن 	<ul style="list-style-type: none"> مبانی و مفاهیم اصلی را در علم اپیدمیولوژی توضیح دهند. اصول پیشگیری را در اپیدمیولوژی تشریح نمایند. انواع پیشگیری را با ذکر مثال نام ببرند. 	<ul style="list-style-type: none"> شرکت و حضور فعال در کلاس یادداشت نکات مورد نیاز ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده

فرم طرح درس

<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • انواع شیوع را نام برده و با ذکر مثال توضیح دهند. • انواع بروز را نام برده و با ذکر مثال توضیح دهند. • شاخص ها یا میزان های مهم مربوط به ابتلا را با ذکر مثال نام برده و توضیح دهند. • شاخص ها یا میزان های مهم مربوط به میرایی را با ذکر مثال نام برده و توضیح دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • انواع شیوع • انواع بروز • اندازه گیری ابتلا • اندازه گیری میرایی 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>	<p>یکشنبه</p>	<p>۳</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • هدف از آزمون های تشخیصی و غربال گری را توضیح دهند. • مفهوم حساسیت را در آزمایش های تشخیصی با ذکر کاربرد و مثال عددی شرح دهند. • مفهوم ویژگی را در آزمایش های تشخیصی با ذکر کاربرد و مثال عددی شرح دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • آزمون های تشخیصی و غربال گری • حساسیت • ویژگی 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>	<p>یکشنبه</p>	<p>۴</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم ارزش اخباری مثبت و منفی را در آزمایش های تشخیصی با ذکر کاربرد و مثال عددی شرح دهند. • مفهوم نسبت احتمال مثبت و منفی را در آزمایش های تشخیصی با ذکر کاربرد و مثال عددی شرح دهند. • مفهوم کارایی تست های تشخیصی را با ذکر مثال توضیح دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • ارزش اخباری مثبت و منفی • نسبت احتمال مثبت و منفی • کارایی تست های تشخیصی 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>	<p>یکشنبه</p>	<p>۵</p>

فرم طرح درس

<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • مفهوم سیر بیماری بیان نمایند. • اهمیت و کاربرد سیر طبیعی بیماری ها را در اپیدمیولوژی توضیح دهند. • سیر طبیعی بیماری های شایع دوران سالمندی و مفاهیم مرتبط به آن را با ارائه مثال هایی از این بیماریها توضیح دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • سیر طبیعی بیماری های شایع دوران سالمندی و مفاهیم مرتبط • تنوري (۱۳۵ دقیقه) • عملی (۴۵ دقیقه) 	<p>یکشنبه</p>	<p>۶</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • اپیدمیولوژی توصیفی را به عنوان شاخه ای از علم اپیدمیولوژی تعریف کنند. • انواع مطالعات توصیفی و ماهیت آنها را در اپیدمیولوژی نام ببرند. • مثال هایی از مطالعات مقطعی و کاربرد آنها ذکر نمایند. • اعتبار این مطالعات را با مطالعات طولی و کارآزمایی ها مقایسه نمایند. 	<ul style="list-style-type: none"> • اپیدمیولوژی توصیفی • انواع مطالعات توصیفی • مطالعات مقطعی • تنوري (۱۳۵ دقیقه) • عملی (۴۵ دقیقه) 	<p>یکشنبه</p>	<p>۷</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب • ناشرین معروف (Elsevier, EBSCO, Wiley, Springer) • بانک ها و منابع اطلاعاتی خارجی (Web of Science, Scopus, ProQuest, PubMed, ...) و داخلی (Medlib, Iranmedex, Irandoc, SID, Magiran, ...) تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • اپیدمیولوژی تحلیلی را به عنوان شاخه ای از علم اپیدمیولوژی تعریف نمایند. • مطالعات مورد-شاهدی را با ذکر مثال تشریح نمایند. • اعتبار این مطالعات را با مطالعات توصیفی کارآزمایی ها مقایسه نمایند. 	<ul style="list-style-type: none"> • اپیدمیولوژی تحلیلی • مطالعات مورد-شاهدی • تنوري (۱۳۵ دقیقه) • عملی (۴۵ دقیقه) 	<p>یکشنبه</p>	<p>۸</p>

فرم طرح درس

<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • ادامه اپیدمیولوژی تحلیلی • مطالعات همگروهی را با ذکر مثال تشریح نمایند. • اعتبار این مطالعات را با مطالعات توصیفی، مورد-شاهدی، و کارآزمایی ها مقایسه نمایند. 	<ul style="list-style-type: none"> • ادامه اپیدمیولوژی تحلیلی • مطالعات همگروهی 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>	<p>یکشنبه</p>	<p>۹</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • مطالعات تجربی را تعریف نموده و انواع آنها را نام ببرند. • مطالعات شبه تجربی تعریف نموده و اعتبار این نوع مطالعات را با مطالعات تجربی مقایسه نمایند. • انواع کارآزمایی ها را با ذکر مثال نام برده و توضیح دهند. • اعتبار این نوع از مطالعات را با مطالعات توصیفی، مورد-شاهدی، و همگروهی مقایسه نمایند. 	<ul style="list-style-type: none"> • انواع کارآزمایی ها • مطالعات تجربی • مطالعات شبه تجربی 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>	<p>یکشنبه</p>	<p>۱۰</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • ضمن ارائه گزارش یک مطالعه اپیدمیولوژیک از نوع مشاهده ای، نحوه بکارگیری چک لیست STROBE را در نقد این نوع مطالعات نشان دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • ارزشیابی و نقد گزارشات انواع مطالعات اپیدمیولوژیک • چک لیست نقد مطالعات مشاهده ای 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>	<p>یکشنبه</p>	<p>۱۱</p>

فرم طرح درس

<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • ضمن ارائه گزارش یک مطالعه اپیدمیولوژیک از نوع کارآزمایی بالینی، نحوه بکارگیری چک لیست CONSORT را در نقد این نوع مطالعات نشان دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • ارزشیابی و نقد گزارشات انواع مطالعات اپیدمیولوژیک • چک لیست نقد مطالعات کارآزمایی بالینی 	<p>تنوري (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملي (۴۵ دقیقه)</p>	<p>یکشنبه</p>	<p>۱۲</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • ضمن ارائه گزارش یک مطالعه اپیدمیولوژیک از نوع مرور نظام مند، نحوه بکارگیری چک لیست PRISMA را در نقد این نوع مطالعات نشان دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • ارزشیابی و نقد گزارشات انواع مطالعات اپیدمیولوژیک • چک لیست نقد مطالعات مرور نظام مند 	<p>تنوري (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملي (۴۵ دقیقه)</p>		<p>۱۳</p>
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • یک مطالعه اپیدمیولوژیک را که در مورد یکی از بیماری های شایع دوران سالمندی در ایران و جهان انجام شده است، ارائه، و مورد نقد و ارزشیابی قرار دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • بررسی، ارزشیابی، و نقد مطالعات اپیدمیولوژیک در حوزه سالمندی در ایران و جهان 	<p>تنوري (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملي (۴۵ دقیقه)</p>		<p>۱۴</p>

فرم طرح درس

<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • یک مطالعه اپیدمیولوژیک را که در مورد یکی از بیماری های شایع دوران سالمندی در ایران و جهان انجام شده است، ارائه، و مورد نقد و ارزشیابی قرار دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • بررسی، ارزشیابی، و نقد مطالعات اپیدمیولوژیک در حوزه سالمندی در ایران و جهان 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>		۱۵
<ul style="list-style-type: none"> • شرکت و حضور فعال در کلاس • یادداشت نکات مورد نیاز • ارائه بخش تعیین شده درس با آمادگی و مطالعه قبلی همراه با دریافت راهنمایی از مدرس جهت ارائه مطلب • بحث و تمرین و ارائه مثال در مورد مطالب درس • جمع بندی و ارائه خلاصه مطالب تدریس شده 	<ul style="list-style-type: none"> • یک مطالعه اپیدمیولوژیک را که در مورد یکی از بیماری های شایع دوران سالمندی در ایران و جهان انجام شده است، ارائه، و مورد نقد و ارزشیابی قرار دهند. 	<ul style="list-style-type: none"> • معرفی بیماری های شایع دوران سالمندی با تاکید بر جنبه ها و مفاهیم اپیدمیولوژیک 	<p>تنویری (۱۳۵ دقیقه)</p> <p>عملی (۴۵ دقیقه)</p>		۱۶